

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoCsp/48/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5722202358
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5722202358.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a Mgr. Márie Kašíkovej, v spore žalobcov v rade: 1/ N. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, XXX XX L., 2/ N. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, XXX XX L., zastúpená zákonným zástupcom: N. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, XXX XX L., 3/ F. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, XXX XX L., 4/ E. M. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, XXX XX U. N., zastúpený zákonným zástupcom: E. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, XXX XX U. N., všetci právne zastúpení: HKP Legal, s.r.o., so sídlom Križkova 9, 811 04 Bratislava, IČO: 36 727 334, proti žalovanému: Onur Air - Onur Air Taşimacilik A.Ş., so sídlom Yeşilköy Mah B Kapsi Atatürk Havalimani, 34149 Bakirköy, Istanbul, Turecko, o zaplatenie sumy vo výške 1.600,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcov v rade 1/ až 4/ proti uzneseniu Okresného súdu Martin č.k. 5Csp/43/2022-30 zo dňa 19.07.2022, takto

rozhodol:

Uznesenie prvoinštančného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením prvoinštančný súd konanie zastavil. Žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal. Poukázal na ust. § 161 ods. 1,2 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ust. § 9 CSP s tým, že v danom prípade nie sú splnené procesné podmienky, za ktorých môže súd konať, nie je daná právomoc súdu na prejednanie a rozhodnutie predmetnej veci. V ďalšom poukázal na to, že žalovaný je dopravca zahraničnej leteckej spoločnosti so sídlom v Turecku. Pri ustálení právomoci súdu vychádzal z Dohovoru o zjednotení niektorých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu (Montreal, zo dňa 28.05.1999), oznámeného v Zbierke zákonov pod č. 544/2003 Z.z. (ďalej len „Montrealský dohovor“), nakoľko žalovaný má sídlo mimo Európskej únie, nie je členským štátom, preto v danom prípade nebolo možné aplikovať nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Predmet konania, ako je absencia dohody sporových strán o určení súdu na riešenie sporov vylučuje pri posudzovaní právomoci aplikáciu čl. 18 ods. 1, čl. 21 ods. 2 a čl. 24 a 25, s poukazom na čl. 17, kedy si súd založí právomoc napriek tomu, že žalovaný má sídlo mimo Európskej únie v zmysle čl. 16 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012. Na posúdenie svojej právomoci konať v danej veci súd aplikoval čl. 33 Montrealského dohovoru, založený na zásade miesta sídla dopravcu, miesta jeho hlavného miesta podnikania alebo tam, kde má obchodné miesto. Vzhľadom na sídlo žalovaného Yeşilköy Mah B Kapsi Atatürk Havalimani, 34149 Bakirköy, Istanbul, Turecko, dospel k záveru, že nemá právomoc vo veci konať a rozhodnúť.

2. Proti uzneseniu prvoinštančného súdu doručili v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia. Uviedli, že nimi uplatnené nároky v konaní odvodzujú od skutočností, že v dôsledku meškania letu č. 8Q 720 zo dňa 05.07.2019 vznikol každému zo žalobcov voči žalovanému nárok na náhradu vo výške 400,- eur v zmysle ust. čl. 7 ods. 1 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje

nariadenie (EHS) č. 295/91. Zastávali názor, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP). Na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP). Uviedli, že žalobcovia v konaní odvodzovali príslušnosť súdu v zmysle odd. 4 čl. 18 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012, podľa ktorého spotrebiteľ môže žalovať druhého účastníka zmluvy buď na súdoch členského štátu, v ktorom má tento účastník bydlisko alebo bez ohľadu na bydlisko druhého účastníka - na súdoch podľa miesta bydliska spotrebiteľa, eventuálne v zmysle ust. § 37a písm. c) zák. č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov. Súd prvej inštancie vychádzal pri posudzovaní veci z predpokladu, že v súdnej veci sa jedná o nárok na náhradu škody. Žalobcovia sú však presvedčení, že nimi uplatnené nároky (náhrady) podľa ust. čl. 7 ods. 1 písm. b) nariadenia, sú nárokmi „sui generis“, ktoré sú upravené výlučne v nariadení (právnom predpise EÚ). Nariadenie nepoužíva pojem škoda, aplikácia ustanovení Montrealského dohovoru o náhrade škody pri meškaní letu na súdnu vec je preto vylúčená. V tejto súvislosti poukázali na ods. 37. odôvodnenia právoplatného rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 19.08.2021 č.k. 32Csp/14/2021-84, kde sa súd zaoberal i otázkou, či v prípade náhrad podľa ustanovenia čl. 7 ods. 1 písm. b) nariadenia, ide o škodový nárok alebo nie. Zastali názor, že príslušnosť súdu v danom prípade je nutné posudzovať v zmysle odd. IV. čl. 18 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1215/2012, podľa ktorého spotrebiteľ môže žalovať druhého účastníka zmluvy buď na súdoch členského štátu, v ktorom má tento účastník bydlisko alebo bez ohľadu na bydlisko druhého účastníka na súdoch podľa miesta bydliska spotrebiteľa, eventuálne v zmysle ust. § 37a písm. c) zákona o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom. V odvolacom návrhu preto žiadali, aby odvolací súd uznesenie prvoinštančného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), súc viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario odvolaním napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b, c) v súvislosti s ust. § 391 ods. 1 CSP).

4. Po preskúmaní veci odvolací súd na jednej strane dospel k záveru, že prvoinštančný súd správne podľa § 161 ods. 1,2 a § 9 CSP skúmal, či sú v danej veci splnené procesné podmienky, za ktorých môže konať, a teda zaoberal sa otázkou danosti právomoci súdu vo veci konať a rozhodnúť.

5. Na druhej strane však dospel k záveru, že prvoinštančný súd otázku právomoci súdu na prejednanie a rozhodnutie veci obmedzil iba z pohľadu miesta sídla dopravcu, jeho miesta hlavného podnikania alebo tam, kde má obchodné miesto v zmysle čl. 33 Montrealského dohovoru bez toho, aby sa bližšie oboznámil s pôsobnosťou nariadenia ES č. 261/2004 Európskeho parlamentu a Rady z 11. februára 2004 (ďalej len „nariadenie“) tak, ako je vymedzená v čl. 3 ods. 1, podľa ktorého sa toto nariadenie uplatňuje: a) pri cestujúcich odlietajúcich z letiska umiestneného na území členského štátu, ktorý podlieha ustanoveniam zmluvy, b) pri cestujúcich odlietajúcich z letiska umiestneného v tretej krajine na letisko, ktoré sa nachádza na území členského štátu, ktorý podlieha ustanoveniam zmluvy, ak prevádzkujúcim leteckým dopravcom je dopravca spoločenstva.

6. Prvoinštančný súd bez ohľadu na to, že práva cestujúcich v leteckej doprave sú primárne upravené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady č. 261/2004, ktorým sa upravujú spoločné pravidlá systému náhrad pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov (ďalej len „nariadenie“) a aplikuje sa pri letoch v rámci európskej únie, letoch z letiska európskej únie do tretích krajín alebo letoch z tretích krajín do európskej únie, pokiaľ dopravca má sídlo v krajine EÚ, vylúčil aplikáciu tejto právnej normy s poukazom na to, že žalovaný má sídlo mimo EÚ a nie je členským štátom.

7. Z hľadiska aplikácie tohto nariadenia nie je smerodajné, pokiaľ sa let uskutočňuje z letiska EÚ do tretích krajín sídlo, resp. miesto podnikania prevádzkujúceho leteckého dopravcu, ale umiestnenie letiska, z ktorého sa let uskutočňuje. Iba pre cestujúcich odlietajúcich z letiska umiestneného v tretej krajine na letisko, ktoré sa nachádza na území členského štátu, ktorý podlieha ustanoveniam zmluvy, je aplikácia nariadenia podmienená tým, aby prevádzkujúcim leteckým dopravcom bol dopravca spoločenstva.

8. V zmysle čl. 2 písm. b) nariadenia sa za prevádzkujúceho leteckého dopravcu považuje letecký dopravca, ktorý na základe zmluvy s cestujúcim alebo v mene inej osoby právnickej alebo fyzickej majúcej zmluvu s takým cestujúcim vykoná alebo zamýšľa vykonať let.

9. Podľa odd. 4 čl. 18 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 spotrebiteľ môže žalovať druhého účastníka zmluvy buď na súdoch členského štátu, v ktorom má tento účastník bydlisko alebo bez ohľadu na bydlisko druhého účastníka na súdoch podľa miesta bydliska spotrebiteľa.

10. Vo veci, v ktorej sa cestujúci obrátili na súd s nárokom na náhradu voči čínskej leteckej spoločnosti, Súdny dvor EÚ uviedol, že ak žalovaný nemá sídlo na území niektorého z členských štátov, medzinárodná súdna právomoc sa v každom členskom štáte riadi zákonom tohto členského štátu a nie nariadením Brusel 1 (najpravo.sk autor: Mgr. Andrej Kostroš: Práva cestujúcich v leteckej doprave vo svetle aktuálnej judikatúry Súdneho dvora EÚ).

11. Podľa § 37a písm. c) zák. č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom“) právomoc slovenského súdu je daná aj vo veciach týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv, ak je žalobcom spotrebiteľ, ktorý má bydlisko alebo sídlo na území SR.

12. Za nie bez významu odvolací súd považuje dodať, že orgánom určeným k uplatňovaniu nariadenia č. 261/2004 na Slovensku a taktiež nariadenia č. 107/2006 z 05. júla 2006 o právach zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou v leteckej doprave je Slovenská obchodná inšpekcia, ktorá je príslušným vnútroštátnym orgánom určeným na uplatňovanie nariadenia č. 261/2004. Sťažnosť sa podáva príslušnému vnútroštátnemu orgánu, teda v prípade, ak cestujúci odlieta zo slovenského letiska alebo prilietal z tretej krajiny na letisko na Slovensko. Podnet na vykonanie kontroly môže podať online.

13. Vo väzbe na uvedené odvolací súd uznesenie prvoinštančného súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia